

THE CREATION OF THAI MUSICAL ARTS: THE LEGEND OF LAVO

การสร้างสรรคดีริยางคศิลป์ไทย:ตำนานละโว้

Supanut Nutmakul^{1*}

ศุภณัฐ นุตมากุล^{1*}

Abstract

Background and Objectives: The research entitled “The Creation of Thai Musical Arts: The Legend of Lavo” is based on the concept of employing Thai music as a medium to convey the historical narrative of Lavo, presently known as Lopburi Province. The study aims to conserve and enhance local wisdom through creative and sustainable development. Its primary objectives are: (1) to examine the historical evolution of Lavo from the prehistoric period to the present day, and (2) to create a Thai musical composition in the form of a Phleng Tap Rueang (thematic suite) titled “The Legend of Lavo,” reflecting the region’s cultural identity and promote appreciation of Thai music in contemporary contexts.

Methods: This study applies a qualitative and creative-based research design, guided by Khru Suebsak Duriyapaneet’s “Nine Knowings” (9 Ru) theory of Thai music composition. Data were gathered from academic literature, historical documents, prior research, and local legends such as The Legend of Lopburi by Phra Khru Praphat Suthakhun. The researcher organized, analyzed, and synthesized these sources to establish compositional guidelines consistent with principles of Thai Sangkitalak theory. The final composition was evaluated by three experts in Thai musical arts, focusing on theoretical accuracy, aesthetic value, and artistic appropriateness.

Key Findings: The creative work, “The Legend of Lavo,” comprises 25 songs divided into eight movements. It narrates Lopburi’s history from the myth of Tharapa and Tharapi to modern times, using Khap Sepha (narrative singing) and Phleng Tap Rueang melodies, with the Khong Mue (gong-hand melody) as the primary framework. Each movement reflects the social, political, cultural, and musical transformations of the region. Notably, “Tharapa Sin Tharaphi Dap” symbolizes generational conflict, while “March Phibunsongkhram” portrays

Research Article

Received: 29 August 2024

Revised: 16 October 2025

Accepted: 22 October 2025

** Corresponding author*

email: supanut.n@lawasri.tru.ac.th

How to cite:

Nutmakul, S. (2026).

The creation of Thai musical arts: The legend of Lavo. *Fine Arts Journal: Srinakharinwirot University*, 30(1), 1-20.

Keywords: The Creating; Thai Musical Arts; The Legend of Lavo

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์; ดุริยางคศิลป์ไทย; ตำนานละโว้

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University, Thailand

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

modern military progress. Overall, the work presents a systematic musical representation of Lopburi's evolving identity across time.

Implications of the Study: The research contributes to the preservation and continuation of Thai musical heritage by blending traditional compositional wisdom with contemporary creativity. It demonstrates how Thai music can serve as a medium for cultural communication, tourism promotion, and regional economic development, particularly in Lopburi Province.

Conclusions and Future Study: The study concludes that creation of Thai musical art through local historical contexts deepens cultural understanding and promotes sustainable heritage. Future research should extend the project into digital media platforms, develop contemporary performance adaptations, and integrate this creative approach into educational curricula to ensure the sustained relevance of Thai musical arts in both national and global arenas.

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: งานวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรคดีริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้” มีพื้นฐานจากแนวคิดการใช้ศิลปะดนตรีไทยเพื่อสื่อสารเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของเมืองละโว้หรือจังหวัดลพบุรีในปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดคุณค่าเชิงสร้างสรรค์และยั่งยืน วัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ (1) ศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมืองละโว้ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน และ (2) สร้างสรรคดีริยางคศิลป์ไทยในรูปแบบเพลงดับเรื่อง “ตำนานละโว้” เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ และส่งเสริมการรับรู้คุณค่าทางดนตรีไทยในบริบทใหม่

วิธีการศึกษา: การวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และมีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative-Based Research) โดยอาศัยกรอบแนวคิดจากทฤษฎี “9 รู้” ของครูสิบศักดิ์ ดุริยประณีต ผสมผสานกับการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และตำนานท้องถิ่น เช่น ตำนานเมืองลพบุรี ของพระครูประภัสร์สุดคุณ ผู้วิจัยได้จัดระเบียบวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์และดนตรี เพื่อสร้างแนวทางการประพันธ์เพลงตามหลักสังคีตลักษณ์ไทย ผลงานได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านดุริยางคศิลป์ไทย 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องทางหลักวิชาการ สุนทรียศาสตร์ และความเหมาะสมของการนำเสนอ

ผลการศึกษาที่สำคัญ: ผลงานดุริยางคศิลป์ไทย “ตำนานละโว้” ประกอบด้วยเพลงจำนวน 25 เพลง แบ่งเป็น 8 องค์ ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องราวตั้งแต่ยุคตำนานควายทรรพาทรี จนถึงลพบุรีในปัจจุบัน โดยนำเสนอผ่านการขับเสภาและทำนองเพลงดับเรื่อง ใช้ทำนองมี้องเป็นโครงสร้างหลัก ตัวอย่างเช่น เพลง “ทรรพาสัน ทรีพิดับ” ถ่ายทอดความขัดแย้งเชิงสัญลักษณ์ของยุคสมัย ส่วน “มาร์ชพิบูลสงคราม” แสดงถึงความเจริญด้านการทหารในยุคใหม่ ผลงานทั้งหมดสะท้อนวิวัฒนาการของลพบุรีในมิติทางสังคม การเมือง วัฒนธรรม และดนตรีไทยอย่างเป็นระบบ

นัยสำคัญของการศึกษา: งานวิจัยนี้มีคุณค่าทางวิชาการและสังคมในด้านการอนุรักษ์และพัฒนา ภูมิปัญญาดนตรีไทย โดยผสมผสานองค์ความรู้ดั้งเดิมกับการสร้างสรรค์ร่วมสมัยให้สอดคล้องกับ บริบทปัจจุบัน นอกจากจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมแล้ว ยังสามารถประยุกต์ใช้เป็น เครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรี ได้อย่างยั่งยืน

สรุปผลและแนวทางการศึกษาในอนาคต: สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทยผ่านบริบท ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นแนวทางสำคัญในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาอัตลักษณ์ ดนตรีไทยในยุคดิจิทัล แนวทางต่อยอดในอนาคต คือ การเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อดิจิทัล การสร้างสรรค์การแสดงร่วมสมัย และการบูรณาการผลงานเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้ศิลปินดนตรีไทยดำรงอยู่ในสังคมไทยและเวทีนานาชาติอย่างยั่งยืน

1. บทนำ

เมืองลพบุรีมีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานหลายพันปี โดยตั้งอยู่ในทำเลยุทธศาสตร์เกือบ ใจกลางประเทศไทย มีแม่น้ำสำคัญหลายสายไหลผ่าน เช่น แม่น้ำป่าสักและแม่น้ำลพบุรี ซึ่งในอดีตเป็น เส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อไปยังเมืองโบราณอื่น ๆ เช่น เมืองศรีเทพ และยังสามารถเชื่อมโยงไปถึงลุ่มน้ำโขง ได้อีกด้วย การขุดค้นทางโบราณคดีได้ยืนยันถึงความสำคัญของเมืองนี้ โดยพบแหล่งโบราณคดีที่เก่าแก่ กว่าหมื่นปีอย่างท่าแค และหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการค้าขนาดใหญ่มาตั้งแต่ยุค หินใหม่ตอนปลาย มีการค้นพบวัตถุโบราณหลากหลายชนิด ทั้งลูกปัดแก้ว เครื่องมือเหล็ก และทองแดง นอกจากนี้ยังพบร่องรอยการผลิตทองแดงในพื้นที่ ซึ่งสิ่งค้นพบเหล่านี้ล้วนบ่งชี้ว่าลพบุรีเป็นชุมชนโบราณ ที่มีความเจริญก้าวหน้า มีการติดต่อแลกเปลี่ยนกับโลกภายนอกอย่างกว้างขวาง ทั้งทางบกและทางทะเล (ตรงใจ หุตางกูร และวินัย พงศ์ศรีเพียร, 2558, น. 13-20)

เมืองละโว้ หรือจังหวัดลพบุรีในปัจจุบัน เป็นดินแดนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและเป็นศูนย์รวม ของชนหลากหลายเชื้อชาติ เช่น มอญ เขมร และไทย ด้วยทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญ มีแม่น้ำลพบุรี และคลองสาขาเป็นเส้นทางคมนาคมหลัก ทำให้สามารถติดต่อกับดินแดนอื่นได้อย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยาไปจนถึงพม่าและเขมร การเชื่อมโยงนี้ส่งผลให้ละโว้กลายเป็นศูนย์กลางของการค้า การสงคราม และการแลกเปลี่ยนทางอารยธรรมมาตั้งแต่อดีต หลักฐานทางโบราณคดีชี้ชัดว่าพื้นที่นี้มีการ ตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่ยุคหิน โดยมีการค้นพบเครื่องมือหินในถ้ำกระดำ โครงกระดูกและภาชนะ ดินเผาที่บ้านโคกเจริญ ซึ่งบ่งชี้ถึงความเจริญต่อเนื่องมาถึงยุคสำริด ต่อมาในยุคโลหะตอนปลาย ยังพบร่องรอย ความก้าวหน้าด้านดาราศาสตร์เพื่อการเกษตร แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของชุมชนที่ขยายตัวสู่ที่ราบลุ่มและมีการติดต่อกับโลกภายนอกอยู่เสมอ (วัลลภา รุ่งศิริแสงรัตน์, 2537, น. 3-5)

จังหวัดลพบุรี หรือเมืองละโว้ในอดีต มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและรุ่งเรือง เริ่มต้นตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 ในฐานะเมืองท่าสำคัญทางฝั่งตะวันออกของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา ด้วยทำเลที่ตั้งที่สามารถติดต่อได้ทั้งทางบกและทางน้ำ อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรกัมพูชา ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ลพบุรีมีบทบาทเป็นเมืองหน้าด่าน ก่อนจะรุ่งเรืองถึงขีดสุดในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งทรงยกให้เป็น “ราชธานีแห่งที่ 2” และประทับเป็นเวลายาวนาน ทำให้เมืองได้รับการพัฒนาอย่างสูง แต่หลังสิ้นรัชกาล เมืองก็ถูกทิ้งร้างจนเสื่อมโทรมลง จนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้บูรณะขึ้นใหม่ และต่อมาในยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้รับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางการทหาร นอกจากนี้ ลพบุรียังเป็นศูนย์กลางทางการศึกษามาตั้งแต่อดีต ดังปรากฏว่าพ่อขุนรามคำแหงเคยเสด็จมาศึกษา ณ ที่แห่งนี้ (วัลลภา รุ่งศิริแสงรัตน์, 2537, น. 84-100)

ดุริยางคศิลป์ไทยมีประวัติศาสตร์การพัฒนายาวนานและต่อเนื่อง เริ่มต้นตั้งแต่สมัยทวารวดี ซึ่งได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรเพื่อนบ้านอย่างขอมและอินเดีย ทำให้เกิดความหลากหลายของเครื่องดนตรีและท่วงทำนอง ต่อมาในสมัยสุโขทัยและอยุธยา ดนตรีไทยได้พัฒนารูปแบบที่ชัดเจนขึ้น มีการจัดวงดนตรีประเภทต่าง ๆ เช่น วงปี่พาทย์ วงมโหรี และวงเครื่องสาย ซึ่งถูกนำมาใช้ทั้งในราชสำนักและในวิถีชีวิตของสามัญชน ทำให้เกิดการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ดุริยางคศิลป์ไทยรุ่งเรืองอย่างยิ่งในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในรัชกาลที่ 4 ถึง 6 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากราชสำนัก ทำให้มีการจัดระบบการเรียนการสอนและบันทึกโน้ตอย่างเป็นทางการ นำไปสู่การประพันธ์เพลงที่ซับซ้อนและงดงามยิ่งขึ้น ในปัจจุบัน ดนตรีไทยยังคงมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ทั้งในด้านการอนุรักษ์มรดกเดิม และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่โดยผสมผสานกับดนตรีสากล เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2553, น. 98-157)

การส่งเสริมดนตรีไทยให้ยังคงมีความสำคัญนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและความทันสมัย เพื่อให้ผู้ฟังเกิดการยอมรับและเพลิดเพลินกับสุนทรียะที่ส่งผลต่อจิตใจ ด้วยเหตุนี้ “เพลงตำนานละโว้” ผู้วิจัยจึงสร้างบทบาทสำคัญขึ้นต่อวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับจังหวัดลพบุรี โดยการเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ผ่านบทร้องและทำนองที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ให้มีความสอดคล้องกับยุคต่าง ๆ ในเหตุการณ์สำคัญแต่ละช่วงเวลา ตั้งแต่สมัยละโว้กระทั่งปัจจุบัน ซึ่งการเล่าเรื่องผ่านดนตรีไทยนั้น เป็นเรื่องที่ยากต่อความเข้าใจของผู้ฟังในสมัยปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นสร้างสรรค์เป็นเพลงตบเรื่อง โดยฟังทั้งบทร้องและดนตรีจึงจะเข้าใจ จากการศึกษาประวัติศาสตร์เบื้องต้น ผู้วิจัยทราบถึงเรื่องราวที่สำคัญต่อประเทศไทยอยู่มาก จึงสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อที่จะนำข้อมูลนั้น ๆ มาเรียบเรียงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทยในลำดับต่อไป

โครงการวิจัย “สร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้” มุ่งเน้นการใช้เสียงเพลงเพื่อเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ของจังหวัดลพบุรี โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และส่งเสริมเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ผ่านการสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ที่สะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การดำเนินโครงการจะใช้ความรู้จากหลายแขนง เช่น ประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภาษาไทย ศิลปะ โบราณคดี นาฏศิลป์ไทย และดนตรีไทย โดยการศึกษาพฤติกรรมความเป็นอยู่ของมนุษย์ สิ่งปลูกสร้างที่มีมาแต่เดิม และประวัติศาสตร์ของลพบุรี เพื่อสร้างทำนองที่สอดคล้องกับบริบทประวัติศาสตร์ โครงการนี้ตั้งใจที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในลพบุรี และสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผ่านการนำเสนอทางสื่อออนไลน์ วิทยู และโทรทัศน์ ด้วยความมุ่งหวังในการอนุรักษ์และเผยแพร่ตำนานละโว้เพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน และส่งเสริมการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมาเมืองละโว้สู่จังหวัดลพบุรีในปัจจุบัน
- 2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตงานวิจัยไว้ ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1.1 การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์: ตำนานละโว้ โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากผลวิจัยเรื่ององค์ความรู้ทางด้านการประพันธ์เพลงไทย กรณีศึกษาครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มาเป็นหลักในการสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดวิเคราะห์เฉพาะทำนองหลัก (มือซ้อง) เท่านั้น

3.1.2 การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์: ตำนานละโว้ ผู้วิจัยประพันธ์ทำนองจากเรื่องราวผ่านหนังสือตำนานเมืองลพบุรี เขียนโดยพระครูประภัสรสุตคุณ (พระครูสุทัศน์ สุทสสโน) (2555) และประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 2199) จนถึงปัจจุบัน เท่านั้น

3.2 ขอบเขตด้านบุคคล

รับการประเมินผลงานการสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทยจากแบบประเมินผลงานการสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยกำหนดจากตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ 1) ศาสตราจารย์ 2) รองศาสตราจารย์ และ 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยจำกัดการดำเนินการลงภาคสนามเพื่อประกอบการสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทยเพียงจังหวัดลพบุรี ได้แก่ พื้นที่ทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับข้อมูลจากตำนานเมืองลพบุรี เขียนโดยพระครูประภัสร์สุตคุณ (พระครูสุทัศน์) และพื้นที่ทางประวัติศาสตร์จากการสืบค้นเอกสาร ตำรา ที่ค้นคว้า เท่านั้น

3.4 ขอบเขตด้านเวลา

กำหนดด้านการสืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ความเป็นมาก่อนก่อตั้งเมืองละโว้ 2) เรื่องเล่าจากตำนานเมืองลพบุรี โดยพระครูประภัสร์สุตคุณ (พระครูสุทัศน์) และ 3) ความเป็นมาสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 2199) จนถึงปัจจุบัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ดำเนินการในลักษณะการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative-Based Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาเพลงประเภทเพลงตับเรื่องจากสารานุกรมเพลงไทย เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเชิงแนวคิด และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการประพันธ์เพลงไทยของครูสืบทอด ดุริยประณีต (ทฤษฎี “9 รู้”) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน กระบวนการวิจัยเน้นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดระเบียบข้อมูลเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ องค์ความรู้เชิงทฤษฎี เนื้อหาทางประวัติศาสตร์และตำนานเมืองลพบุรี และโน้ตเพลงที่ประพันธ์ขึ้น จากนั้นจึงตรวจสอบและปรับแก้ข้อมูลเพื่อความถูกต้องแม่นยำ ในขั้นตอนสุดท้าย ผลงานสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ผ่านแบบประเมินที่สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการสุนทรียศาสตร์ และความเหมาะสมของผลงาน

4.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เริ่มต้นหลังได้รับอนุมัติโครงการ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม เพื่อรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ พร้อมทั้งกำหนดกลุ่มตัวอย่างเชิงแนวคิด คือ เพลงประเภทเพลงตับเรื่อง เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาผ่านกระบวนการจำแนก วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบในหลายขั้นตอน พร้อมทั้งตรวจสอบและปรับแก้ข้อมูลเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และถูกต้องที่สุด ข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วถูกนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์ “ตำนานละโว้” ซึ่งได้รับการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ในลำดับสุดท้าย ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล ก่อนจะเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการต่อไป

4.2 เครื่องมือในการทำการวิจัย

สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินผลงาน เรื่อง “สร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์: ตำนานละโว้” โดยแบ่งหัวข้อของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงานสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ ดังนี้ ส่วนที่ 1 ความถูกต้องตามหลักการประพันธ์เพลงไทย ส่วนที่ 2 สุนทรียศาสตร์ต่อผลงานสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ ส่วนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับความเหมาะสมต่อผลงานสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อผลงานสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ (เพลงย่อย)

5. ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะสร้างประโยชน์ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

5.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับด้านวิชาการ สามารถนำหลักการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทยมาเขียนเป็นเอกสารการสอนแทนรายวิชาการนำเสนอผลงานทางดนตรีศึกษา วิชาการประพันธ์เพลง วิชาสุนทรียศาสตร์ และวิชาการด้านประวัติศาสตร์ดนตรีไทย ผู้ได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ที่สนใจ

5.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับด้านสังคม ชุมชน และพื้นที่ ผลงานการสร้างสรรคทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ จะเป็นการโฆษณาเพื่อพัฒนาให้สังคม ชุมชน และพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดลพบุรีเกิดการพัฒนายอดได้หลากหลายด้าน เช่น การเป็นอยู่ การอนุรักษ์ อาหาร ผ้า และอื่น ๆ อีกจำนวนมาก ผู้ได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ ทุกคน ทุกหน่วยงานในจังหวัดลพบุรี

5.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับด้านเศรษฐกิจ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อาหาร การอยู่อาศัย และศิลปะด้านอื่น ๆ เป็นการหมุนเวียนรายจ่ายภายในประเทศ และรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างชาติได้ดีอีกเช่นกัน ผู้ได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ จังหวัดลพบุรี หน่วยงานการท่องเที่ยว และหน่วยงานวัฒนธรรม

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏเป็นผลงานสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ไทยชุด “ตำนานละโว้” ซึ่งเป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นผ่านกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์จากการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์และตำนานของเมืองลพบุรี ผลงานชุดนี้ประกอบด้วยบทเพลงทั้งสิ้น 25 เพลง ที่จัดเรียงโครงสร้างเป็น 8 องค์ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวตามลำดับเวลาอย่างสมบูรณ์ เนื้อหาของบทเพลงได้ร้อยเรียงประวัติศาสตร์ของเมืองละโว้ตั้งแต่ยุคปรีมนพรา (องค์ที่ 1: ตำนานละโว้) โดยกล่าวถึงเรื่องเล่าและที่มาของเมือง ผ่านช่วงเวลาสำคัญทางประวัติศาสตร์ (องค์ที่ 2: ความเป็นมาเมืองลพบุรี) สู่ยุคทองที่

รุ่งเรืองที่สุดในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (องค์ที่ 3: สมเด็จพระนารายณ์มหาราชปราบดาภิเษก) และเหตุการณ์การสวรรคต (องค์ที่ 4: สวรรคตสมเด็จพระนารายณ์มหาราช) ตามด้วยยุคเสื่อมถอย (องค์ที่ 5: ลพบุรีเมืองร้าง) จากนั้นบทเพลงได้นำเสนอการฟื้นฟูเมืองในยุคสมัยใหม่ (องค์ที่ 6: ป. พิบูลสงคราม) การสะท้อนภาพลักษณ์ร่วมสมัย (องค์ที่ 7: วานรบุรี) และปิดท้ายด้วยการแสดงอัตลักษณ์ของลพบุรีในปัจจุบัน ที่ผสมผสานประวัติศาสตร์อันยาวนานเข้ากับวัฒนธรรมร่วมสมัยได้อย่างลงตัว (องค์ที่ 8: ละครเทพนรินทร์) โดยสรุปแยกเป็นแต่ละองค์ได้ ดังนี้

6.1 องค์ที่ 1: ตำนานละโว้ ประกอบด้วย 1) ตำนานเมืองลพบุรี สองชั้น 1.1) ทรพาสันทรพิดับ 1.2) หนุมานครองเมือง 1.3) เสมอชุนสรวททะเลชุนสรว 2) สองชายชิงศรีประจันทร์ สองชั้น 3) กราวโคตะบอง สองชั้น 4) พระยาแกรกพิชิตอสูร สองชั้น 5) ระเบิดปรางค์สามยอด สองชั้น และ 6) ฉิ่งพระครูสุทัศนฯ ชั้นเดียว

ตำนานเมืองลพบุรีประกอบด้วยเรื่องเล่าปรัมปราที่หลากหลาย ซึ่งสะท้อนความเชื่อและอัตลักษณ์ของดินแดน เริ่มจาก “ตำนานทรพากับทรพิ” ที่ว่าด้วยการต่อสู้แย่งชิงอำนาจของควายป่า ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างพาลีและสุครีพ ตามด้วยเรื่องราวของยักษ์และบุคคลศักดิ์สิทธิ์ เช่น “ท้าวกกขนาก” และธิดา “นางศรีประจันทร์” ซึ่งสัมพันธ์กับตำนานการสร้างภูมิประเทศและความศรัทธาทางศาสนา นอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่าของกษัตริย์ผู้ทรงอิทธิฤทธิ์อย่าง “ท้าวโคตะบอง” ผู้มีกระบองวิเศษเป็นอาวุธ และ “พระยาแกรก” วีรกษัตริย์ผู้สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้เมืองลพบุรีหลังจากปราบท้าวกกขนากได้สำเร็จ เรื่องราวทั้งหมดนี้ได้หลอมรวมกันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นรากฐานแห่งจินตนาการของเมืองละโว้มาจนถึงปัจจุบัน

ในองค์ที่ 1 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ การดำเนินทำนองในลักษณะความเป็นมาต่าง ๆ เช่น เพลงทรพาสันทรพิดับ เป็นการย่างเท้าของควาย การสู้รบ และการตาย

6.2 องค์ที่ 2: ความเป็นมาเมืองลพบุรี ประกอบด้วย 7) ปฐมลพพ ชั้นเดียว 8) ปฐมราชย์ ชั้นเดียว 9) ทูตยวารปีตุลาครองเมือง สองชั้น และ 10) กาลบท สองชั้น

ประวัติศาสตร์ทางศิลปะและสถาปัตยกรรมของลพบุรีสะท้อนถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมอันหลากหลายและต่อเนื่อง ในยุคทวารวดี ลพบุรีมีพัฒนาการทางศิลปะที่เน้นเอกลักษณ์ท้องถิ่น โดยเฉพาะการสร้างศาสนสถานทางพุทธศาสนาที่สะท้อนความเชื่อและรูปแบบเฉพาะตัว ต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคขอม เมืองได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรเขมรอย่างชัดเจน เห็นได้จากสถาปัตยกรรมปราสาทหิน เช่น พระปรางค์สามยอด ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญของเมืองและแสดงถึงการผสมผสานระหว่างศิลปะไทยและขอมอย่างลงตัว ครั้นถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยเฉพาะในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ลพบุรีได้กลายเป็นเมืองหน้าด่านและราชธานีแห่งที่ 2 มีการสร้างพระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ ซึ่งในช่วงเวลานี้เองที่

อิทธิพลจากตะวันตก โดยเฉพาะฝรั่งเศส ได้เข้ามาผสมผสานกับศิลปะไทย เกิดเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น

ในองค์ที่ 2 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ ลักษณะเพลงจะเป็นสังคีตลักษณะเพลงแบบสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยศึกษาโครงสร้างเพลงจากกลุ่มเพลงดัมโบรีโบราณ เช่น เพลงลีลากระทุ่ม สองชั้น

6.3 องค์ที่ 3: สมเด็จพระนารายณ์มหาราชปราบดาภิเษก ประกอบด้วย 11) ทินโชติเรืองรอง สองชั้น 12) อภิรักษ์ละโว้ธานี สองชั้น 13) กราวฮอลันดา สองชั้น 14) นิรมิตราชธานี สองชั้น และ 15) ลพบุรี สองชั้น-ชั้นเดียว

รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเริ่มต้นขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองภายหลังสิ้นรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โดยพระองค์ทรงสามารถรวบรวมกำลังเข้ายึดอำนาจ และขึ้นครองราชย์ได้สำเร็จ ตลอดรัชกาลพระองค์ทรงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้อาณาจักรอยุธยา ด้วยพระวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทรงมุ่งพัฒนาการทูตและการค้าระหว่างประเทศให้รุ่งเรือง โดยได้ส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาชาติ เช่น ฝรั่งเศสและเปอร์เซีย หนึ่งในพระราชกรณียกิจที่โดดเด่น คือ การย้ายศูนย์กลางการบริหารไปยังเมืองลพบุรี และสร้างพระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ขึ้น ในช่วงเวลานี้พระองค์ยังทรงไว้วางพระราชหฤทัยในตัวคอนสแตนติน ฟอลคอน ขุนนางชาวกรีก ซึ่งความใกล้ชิดนี้ได้สร้างความไม่พอใจแก่ขุนนางบางกลุ่ม และนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองภายในราชสำนักในช่วงปลายรัชกาล

ในองค์ที่ 3 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ เพลงในองค์ที่ 3 นี้จะเป็นกลุ่มเพลงที่สร้างความรู้สึกรับรู้ถึงการส่องสว่าง ความยินดี และสำเนียงของภาษาในช่วงที่กล่าวถึงพวกฮอลันดา เป็นต้น

6.4 องค์ที่ 4: สวรรคตสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประกอบด้วย 16) พระนารายณ์มหาราช สองชั้น และ 17) โศกนารายณ์ สองชั้น

เมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราชประชวรหนัก พระเพทราชา ซึ่งเป็นขุนนางผู้มีอำนาจในขณะนั้น ได้ฉวยโอกาสนำกองกำลังเข้ายึดอำนาจ และสั่งประหารชีวิตคอนสแตนติน ฟอลคอน ข้าราชการชาวกรีกผู้ทรงอิทธิพลในสมัยพระนารายณ์ ไม่นานหลังจากนั้น สมเด็จพระนารายณ์มหาราชก็เสด็จสวรรคต เมื่อสิ้นพระนารายณ์ พระเพทราชาจึงขึ้นครองราชย์ในฐานะกษัตริย์องค์ใหม่ของกรุงศรีอยุธยา และทรงสถาปนาราชวงศ์บ้านพลูหลวงขึ้น ซึ่งปกครองอยุธยาจนถึงการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พระเพทราชาทรงมีนโยบายสำคัญในการลดอิทธิพลของฝรั่งเศสที่เคยมีบทบาทอย่างมากในสมัยพระนารายณ์ โดยหลังจากพระนารายณ์สวรรคต ฝรั่งเศสก็สูญเสียอำนาจและผลประโยชน์ในสยาม เนื่องจากการต่อต้านของพระเพทราชา อันเป็นผลทำให้ฝรั่งเศสถูกบังคับให้ถอนกองทัพออกจากบางกอก (กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน)

ในองค์ที่ 4 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ เพลงโศกนารายณ์ สองชั้น ได้ศึกษามาจาก เพลงเขมรราชบุรี สองชั้น ที่ใช้ประกอบการเวียนศพเวลาใช้วงปี่พาทย์นางหงส์บรรเลง โดยนำโครงสร้าง ลูกโยน การวางจำนวนท่อน ที่สอดคล้องกับเพลงเขมรราชบุรี สองชั้น เป็นต้น

6.5 องค์ที่ 5: ลพบุรีเมืองร้าง ประกอบด้วย 18) ละโว้วังเวง สองชั้น

ภายหลังการสวรรคตของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมืองลพบุรีซึ่งเคยรุ่งเรืองในฐานะราชธานี สำรองได้เริ่มเข้าสู่ยุคเสื่อมถอยและถูกทิ้งร้างจนสูญเสียความสำคัญทางการเมืองไปในที่สุด สาเหตุสำคัญ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองมาสู่สมเด็จพระเพทราชา ซึ่งทรงมีนโยบายที่แตกต่างออกไป โดยทรงให้ความสำคัญกับกรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางหลักเพียงแห่งเดียว ทำให้ลพบุรีถูกละเลยและขาดการพัฒนา นอกจากนี้ การเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศโดยการตัดความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก โดยเฉพาะฝรั่งเศส ยังทำให้ลพบุรีซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางการทูตและการค้านานาชาติหมดบทบาทลง เมื่อเมืองขาดความสำคัญ การดูแลรักษาสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ จึงไม่เพียงพอ ส่งผลให้พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์และอาคารสำคัญ อื่น ๆ ถูกทิ้งร้างและเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา

ในองค์ที่ 5 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ การบรรเลงด้วยฆ้องวงใหญ่วงเดียว และเครื่อง จังหวะชั้นเดียว คือ บัณเฑาะว์ เพื่อสร้างสุนทรีเยที่วังเวง เค้างกว้าง หม่นหมอง เป็นต้น

6.6 องค์ที่ 6: ป. พิบูลสงคราม ประกอบด้วย 19) ร.4 โปรดฯ บุรณะ สองชั้น และ 20) มาร์ช พิบูลสงคราม

จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองลพบุรีในช่วงระหว่างและ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมืองลพบุรีได้รับการปรับปรุงให้กลับมามีความสำคัญทางการทหารและการปกครอง อีกครั้ง เพราะตั้งอยู่ในพื้นที่ยุทธศาสตร์ใกล้กรุงเทพฯ เหมาะสำหรับการป้องกันและการสื่อสาร จอมพล ป. ได้พัฒนาเมืองลพบุรีให้เป็นฐานทัพและศูนย์กลางทางการทหารที่สำคัญ พร้อมกับการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับประชากรและทหารที่เข้ามาอยู่อาศัย นอกจากนี้ เขายังมีบทบาทในการฟื้นฟูพระราชวังนารายณ์ ราชนิเวศน์ ซึ่งเป็นโบราณสถานสำคัญ โดยการบูรณะและปรับปรุงพื้นที่เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและ อนุสรณ์สถานทางประวัติศาสตร์ ส่งเสริมความภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของเมืองลพบุรีและประเทศไทย

ในองค์ที่ 6 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ การสร้างสุนทรีเยที่ครึกโครม เพื่อแสดงให้เห็นถึง การปกครองระบอบทหารและความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

6.7 องค์ที่ 7: วานรบุรี ประกอบด้วย 21) วานรบุรี สองชั้น และ 22) วานรศิวิไลซ์ สองชั้น

การที่ “ลิงครองเมือง” ไม่ใช่ยุคทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นทางการ แต่เป็นคำที่ใช้เพื่ออธิบาย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของเมืองลพบุรี ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่าเป็นเมืองที่มีประชากรลิง

จำนวนมาก โดยเฉพาะบริเวณใจกลางเมืองที่มีลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก มีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของเมืองนี้ โดยเฉพาะบริเวณพระปรางค์สามยอด ซึ่งลิงแสมที่คุ้นเคยกับการอยู่ร่วมกับมนุษย์ และได้รับอาหารจากนักท่องเที่ยวและชาวบ้าน ลิงมีบทบาทสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่ก็สร้างปัญหาด้านการรบกวนชีวิตประจำวัน การทำลายทรัพย์สิน และปัญหาสุขอนามัยในเมือง

ในองค์ที่ 7 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ เพลงที่แสดงออกถึงความสุขสนาน โดยต้องการสื่อถึงกลุ่มลิงที่อาศัยเป็นจำนวนมากในจังหวัดลพบุรี

6.8 องค์ที่ 8: ลวงครีเทพนรินทร์ ประกอบด้วย 23) ลวงครีบุรี สองชั้น 24) พระกาฬบันดาลพร สองชั้น และ 25) ลวงนรินทร์ สองชั้น

ลพบุรีในปัจจุบันเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทั้งด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในฐานะ “เมืองลิง” จากเทศกาลเลี้ยงโต๊ะจีนลิงอันเป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งเมืองนี้ยังคงดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยโบราณสถานอันทรงคุณค่า เช่น พระปรางค์สามยอดและพระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม ลพบุรีเป็นเมืองที่ผสมผสานมรดกทางประวัติศาสตร์เข้ากับการพัฒนาในยุคใหม่อย่างลงตัว ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ การเกิดขึ้นของวงดนตรีร่วมสมัย “วงลวงนรินทร์” ใน พ.ศ. 2567 ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของนักศึกษาผู้มีความสามารถทางดนตรี วงนี้ได้สร้างสรรค์ผลงานโดยผสมผสานเครื่องดนตรีไทยอย่างระนาดเอกเข้ากับกีตาร์ และได้รับการยอมรับจากการประกวดในเวทีระดับประเทศ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่มีชีวิตชีวาของลพบุรี ซึ่งยังคงมีการสร้างสรรค์และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

ในองค์ที่ 8 พบลักษณะเฉพาะของบทเพลง คือ เพลงลวงนรินทร์เลือกใช้วงดนตรีร่วมสมัย และปรับวงให้เกิดความสนุกสนาน พร้อมทั้งการร่วมวัฒนธรรมที่ในปัจจุบันมีการเปิดกว้างในสื่อต่าง ๆ ให้ได้ศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้น สามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ จากหลักการประพันธ์เพลง “9 รุ่ง” ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต และประสบการณ์ทางด้านดุริยางคศิลป์ไทยของผู้วิจัยได้ ดังนี้

ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละว้า

ตำนานละว้า สองชั้น (ทราปาสันทรพิดับ)

- - - ด	- - - ร	- - - ด	- ด - -	- - - ด	- - - ร	- - - ด	- ด - -
- ชู - -	- ลู - -	- ชู - -	- ชู - -	- ชู - -	- ลู - -	- ชู - -	- ชู - -

- - ด ด	- - ร ร	- - ร ร	- - ด ด	- - ด ด	- - ร ร	- - ร ร	- - ด ด
- ชู - -	- ลู - -	- ลู - -	- ชู - -	- ชู - -	- ลู - -	- ลู - -	- ชู - -

- ร - -	- - ด ร	ม ร - -	- ด - -	- ร - -	- - ด ร	ม ร - -	- ด - -
ลู - ด ลู	ชู ลู - -	- - ด ลู	- ชู - -	ลู - ด ลู	ชู ลู - -	- - ด ลู	- ชู - -

- - ร ม	- - ช ล	- ช ล ด	- ร - ม	- - ม -	ร - ร ม	- - ม -	ร - ร ม
- ด - -	ร ม - -	ม - - ด	- ร - ม	- ม - -	- ด - ม	- ม - -	- ด - ม

- ม - ม	- ม - -	ม ม - -	ร ร - ด	- - ด -	ล - ล ด	- - ด -	ล - ล ด
- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ด	- ด - -	- ช - ด	- ด - -	- ช - ด

- - ช ล	- - ด ร	ม ร - -	ด ร - ด	- - ม -	- ร - ด	- - ล -	- ช - ม
- ม - -	ช ล - -	- - ด ล	- - - ช	- ร - -	ด - ล -	- ช - -	ม - ร -

- - ด -	- ล - ช	- - ม -	- ร - ด	- - ด -	ด ด - ด	- - ม -	- ร - ด
- ล - -	ช - ม -	- ร - -	ด - ลู -	ชู ชู - ชู	- - ชู -	- ชู - -	ชู - ชู -

- ช - -	- ชู - -	- ม - -	- ร - -	- ด - -	- ด - -	- ร - -	- ม - -
ชู - ม ม	- - ร ร	- - ด ด	- - ลู ลู	- - ชู ชู	- - ลู ลู	- - ด ด	- - ร ร

- - ช ช	-----	- - ช ม	-----	- - ช ๖	-----	- - ช ๓	-----
- ชู - ม	-----	- ชู - ๖	-----	- ชู - ๓	-----	- ชู - ๓	-----

- - - ร๖	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ม	- - - ร๖	- ช - ล	- ร - ด	- ล - ช
- - - ด--	- ชู - ลู	- ด - ลู	- ชู - ๗	- - - ด--	- ชู - ลู	- ร - ด	- ลู - ชู

ภาพที่ 1 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย เพลง “ตำนานละว้า สองชั้น” (ทราปาสันทรพิดับ)

(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จากโน้ตเพลงข้างต้น ผู้วิจัยมีหลักจินตนาการท่วงทำนองของเพลงให้มีความสอดคล้องกับกิริยาท่าทางของควายให้มากที่สุด โดยสามารถอธิบายจำแนกแต่ละบรรทัด ดังนี้

- - - ด	- - - ร	- - - ด	- ด - -	- - - ด	- - - ร	- - - ด	- ด - -
- ชู - -	- ลู - -	- ชู - -	- ชู - -	- ชู - -	- ลู - -	- ชู - -	- ชู - -

ภาพที่ 2 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 1

(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 1): เป็นการกำเนิดของทรีพีที่กำลังฝึกหัดทรงตัวตั้งไข่ในการยืนเท้าทั้ง 4 ลงพื้นดิน อีกทั้งยังฝึกเดินด้วยการย่อเท้าทั้ง 4 ให้มั่นคง

- - ด ด	- - ร ร	- - ร ร	- - ด ด	- - ด ด	- - ร ร	- - ร ร	- - ด ด
- ชู - -	- ลู - -	- ลู - -	- ชู - -	- ชู - -	- ลู - -	- ลู - -	- ชู - -

ภาพที่ 3 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 2

(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 2): ทรีพีทำการย่อเท้าวัตรอยเท้าทรพา ซึ่งเป็นพ่อผู้ให้กำเนิดอย่างนี้ทุกวัน กระทั่งวันหนึ่งรอยเท้านั้นเสมือนกับรอยเท้าของทรพา

- ร - -	- - ด ร	ม ร - -	- ด - -	- ร - -	- - ด ร	ม ร - -	- ด - -
ลู - ด ลู	ชู ลู - -	- - ด ลู	- ชู - -	ลู - ด ลู	ชู ลู - -	- - ด ลู	- ชู - -

ภาพที่ 4 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 3

(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 3): ทรพีครุ่นคิดวางแผนจะกำจัดทรพาผู้เป็นพ่อที่ให้กำเนิด เพราะเห็นว่าทรพาเริ่มแก่หมดยาวแรง อีกทั้งทรพีก็ย่างเข้าสู่วัยรุ่นเต็มตัว มีผลกำลังมากพอที่จะล้มทรพาได้แล้ว

-- ร ม	-- ซ ล	- ซ ล ต่	- ร้ - ม่	-- ม่ -	ร้ - ร้ ม่	-- ม่ -	ร้ - ร้ ม่
- ต --	ร ม --	ม -- ต	- ร - ม	- ม --	- ต่ - ม	- ม --	- ต่ - ม

ภาพที่ 5 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 4
(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 4): วันหนึ่งทรพีรู้สึกว่าคุณพ่อพร้อมที่จะสู้กับทรพาแล้ว ดังนั้นจึงออกจากถ้ำมาสู้กับทรพา จนกระทั่งทรพาล้มตาย และทรพีได้ขึ้นเป็นใหญ่

- ม่ - ม่	- ม่ --	ม่ม่ --	ร้ ร้ - ต่	-- ต่ -	ล - ล ต่	-- ต่ -	ล - ล ต่
- ซ - ล	- ซ - ม	--- ร	--- ต	- ต --	- ซ - ต	- ต --	- ซ - ต

ภาพที่ 6 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 5
(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 5): ต่อมาทรพีก็ครองความเป็นใหญ่ แต่ด้วยความที่ทรพีเป็นควายที่เกเรมาก จึงทำให้สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่พากันเดือดร้อนไปหมด โดยเฉพาะลิงจำนวนมาก เพราะทรพีเที่ยวโค่นต้นไม้ที่จะกินผลทุกต้นจนหมด โดยเฉพาะต้นกล้วย

-- ซ ล	-- ต่ ร้	ม ร้ --	ต ร้ - ต่	-- ม่ -	- ร้ - ต่	-- ล -	- ซ - ม
- ม --	ซ ล --	-- ต่ ล	--- ซ	- ร้ --	ต่ - ล -	- ซ --	ม - ร -

ภาพที่ 7 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 6
(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 6): เมื่อเหตุการณ์ที่ทรพีอาละวาดรุกรานสัตว์ต่าง ๆ ในป่าจนเกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก ขวั้นจึงล่องรู้ไปถึงพาลีและสุครีพ จากนั้นทั้งสองจึงได้มาปราบทรพี ต่อสู้กันอยู่หน้าปากถ้ำ

- - ด -	- ล - ช	- - ม -	- ร - ด	- - ด -	ด ด - ด	- - ม -	- ร - ด
- ล - -	ช - ม -	- ร - -	ด - ล -	ช ช - ช	- - ช -	- ช - -	ช - ช -
- ช - -	- ช - -	- ม - -	- ร - -	- ด - -	- ด - -	- ร - -	- ม - -
ช - ม ม	- - ร ร	- - ด ด	- - ล ล	- - ช ช	- - ล ล	- - ด ด	- - ร ร

ภาพที่ 8 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 7-8
 (ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 7-8): พาลีอาสาที่จะเป็นคู่ต่อสู้กับทรพี เมื่อเริ่มต่อสู้กันก็ไม่มีแววว่าจะมีใครชนะ กระทั่งใช้เวลาไปถึง 7 วัน 7 คืน ทรพีเห็นว่าทำไม่ดีจึงหนีเข้าไปในถ้ำ แต่พาลีก็ได้ตามเข้ามาปราบทรพี และสั่งกับสุครีพไว้ว่า “ถ้าเลือดที่ไหลออกมาเป็นสีแดงใส ให้เอาหินปิดปากถ้ำทันที แต่ถ้าเป็นเลือดข้นไม่ต้องปิด เพราะเป็นเลือดควาย”

- - ช ช	-----	- - ช ม	-----	- - ช ร	-----	- - ช ด	-----
- ช - ม	-----	- ช - ร	-----	- ช - ด	-----	- ช - ล	-----

ภาพที่ 9 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 9
 (ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 9): ขณะที่กำลังสู้กันอยู่นั้น ก็มีฝนตกลงมาอย่างหนัก พาลีได้ปราบ
ทรพีสำเร็จ และเลือดที่ไหลออกมาจากปากถ้ำโดนน้ำฝน จึงกลายเป็นสีแดงใส่ทั่วบริเวณนั้น

- - - รร	- ช - ล	- ต - ล	- ช - ม	- - - รร	- ช - ล	- ร - ต	- ล - ช
- - - รร	- ช - ล	- ต - ล	- ช - ม	- - - รร	- ช - ล	- ร - ต	- ล - ช

ภาพที่ 10 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย บรรทัดที่ 10

(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

จินตนาการตามทำนองเพลง (บรรทัดที่ 10): เมื่อเห็นว่าเลือดที่ไหลออกมาจากปากถ้ำเป็นสีแดงใส สุครีพ
ที่เข้าใจผิดคิดว่าพาลีตาย จึงเอามือมาปิดปากถ้ำ ส่วนพาลีเข้าใจว่าสุครีพคิดจะฆ่าตน จึงโมโห ทำให้พาลี
และสุครีพโกรธเคืองกันตั้งแต่นั้นมา

ทั้งนี้ จากเพลงตำนานละโว้ สองชั้น (ทรพาสันทรพิดับ) ก่อให้เกิดชื่อสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดลพบุรี
ในปัจจุบัน เช่น บ้านหินสองกอง ตำบลท่าหิน หนองหัวกระบือ และเขาทับควาย



ภาพที่ 11 เขาทับควาย

(ธัญญธร กองสาสน, ประเทศไทย, 2567, ภาพถ่ายส่วนตัว)

จากเพลงตำนานละโว้ สองชั้น (ทราปสันทรพีดับ) พบว่า เป็นเพลงท่อนเดียว มีอัตราจังหวะสองชั้น ใช้ทางเสียงเพียงออบน (ด ร ม x ซ ล x) ตลอดทั้งเพลง ไม่พบเสียงจรใด ๆ อีกทั้งยังพบกลวิธีการบรรเลง เช่น การตีสะบัด 3 เสียงขึ้น การตีคู่เสียงต่าง ๆ การตีสลับมือ



ตำนานละโว้

ภาพที่ 12 QR Code ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้
(ศุภณัฐ นุตมากุล, ประเทศไทย, 2568)

7. การสรุปผลและการอภิปรายผล

วิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า โครงสร้างของผลงานการสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ ประกอบด้วยกันทั้งหมด 8 องค์ ในการนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งได้ดังนี้ 1) องค์ที่ 1 ตำนานละโว้ 2) องค์ที่ 2 ความเป็นมาเมืองลพบุรี 3) องค์ที่ 3 สมเด็จพระนารายณ์มหาราชปราบดาภิเษก 4) องค์ที่ 4 สวรรคตสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 5) องค์ที่ 5 ลพบุรีเมืองร้าง 6) องค์ที่ 6 ป. พิบูลสงคราม 7) องค์ที่ 7 วานรบุรี และ 8) องค์ที่ 8 ลวะศรีเทพนรินทร์ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทยที่ไม่ใช่เพียงการเล่าเรื่องราวของตำนานเมืองละโว้เท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อที่สามารถใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ผลงานยังสามารถนำไปเผยแพร่ในเชิงสาธารณะ เพื่อให้ผู้คนได้รับรู้และเข้าใจถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรี

7.1 ตำนานเมืองลพบุรี

จากการอภิปรายผลการวิจัยพบว่า รากฐานทางอัตลักษณ์ของเมืองละโว้ (ลพบุรี) ถูกสร้างขึ้นจากกลุ่มตำนานปรัมปราที่สำคัญซึ่งมีมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ โดยตำนาน “ทราพาและทรพี” ไม่ใช่เป็นเพียงนิทานเกี่ยวกับสัตว์ แต่ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์สะท้อนการต่อสู้ การเปลี่ยนแปลง และพลวัตเชิงอำนาจในยุคสมัยนั้น ขณะเดียวกัน เรื่องราวของบุคคลในตำนาน เช่น ท้าวโคตะบองและนางศรีประจันตร์ ได้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมหลักของสังคมโบราณ ทั้งในด้านความเข้มแข็งของผู้นำและศรัทธาทางศาสนาที่ฝังรากลึก ซึ่งการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับบันทึกของพระครูประกาศ์สุตคุณ ที่ช่วยยืนยันองค์ประกอบสำคัญในตำนาน ดังนั้นเรื่องเล่านี้คือโครงสร้างทางวัฒนธรรมและความเชื่อที่เป็นรากฐานในการสร้างอัตลักษณ์ของเมืองละโว้มาอย่างยาวนาน

7.2 ความเป็นมาเมืองละโว้ สู่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

จากการอภิปรายผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของเมืองละโว้ (ลพบุรี) สะท้อนการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจและอิทธิพลทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจนในแต่ละยุคสมัย ซึ่งในยุคขอม การรับอิทธิพลทางศิลปะสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในสิ่งก่อสร้างสำคัญอย่างพระปรางค์สามยอด ชี้ให้เห็นถึงการผนวกรวมเมืองละโว้เข้ากับอาณาจักรเขมร ต่อมาในสมัยอยุธยา โดยเฉพาะรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช บทบาทของเมืองได้เปลี่ยนเป็นศูนย์กลางทางการทหารและการปกครองของสยาม ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ ประจักษ์ศรีไชยเชียร (2562) ที่ชี้ว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบศิลปะนี้สะท้อนอำนาจทางการเมือง และยังตั้งข้อสังเกตว่า คำว่า “ศิลปะลพบุรี” อาจเป็นแนวคิดที่ถูกสร้างขึ้นภายหลังเพื่ออธิบายความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ศิลป์ของชาติ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์ของลพบุรีถูกหล่อหลอมจากอิทธิพลภายนอก และได้รับการตีความผ่านมุมมองทางประวัติศาสตร์ในยุคต่อมา

7.3 ความเป็นมาจังหวัดลพบุรี

จากการอภิปรายผลการวิจัยพบว่า ประวัติศาสตร์ของลพบุรีมีลักษณะเป็นวัฏจักรแห่งความเสื่อมและการฟื้นฟู โดยมีบทบาทของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญ หลังการสวรรคตของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมืองได้ถูกทิ้งร้างเป็นเวลานาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของ กำพล จำปาพันธ์ (2565) ที่ชี้ว่าการฟื้นฟูเมืองครั้งสำคัญริเริ่มโดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) การบูรณะพระราชวังและพระราชทานนามว่า “พระนารายณ์ราชนิเวศน์” สะท้อนถึงพระราชประสงค์ในการรื้อฟื้นและสืบต่อความรุ่งเรืองในอดีตอย่างมีนัยสำคัญ รากฐานนี้ได้นำไปสู่การพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางการทหารในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม และกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชีวิตชีวา หรือ “เมืองลิง” อันเป็นที่รู้จักในปัจจุบัน

7.4 ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้

จากการอภิปรายผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์ไทย “ตำนานละโว้” ประสบความสำเร็จ โดยมีรากฐานจากหลักการประพันธ์เพลงที่เป็นระบบ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี “9 รู้” ของครูสืบทัดดี ดุริยประณีต เป็นแกนหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ศุภณัฐ นุตมากุล (2565) ที่ชี้ว่าทฤษฎีนี้ครอบคลุมทุกมิติที่จำเป็นสำหรับนักประพันธ์ ตั้งแต่ความรู้ด้านหลักการไปจนถึงความเข้าใจผู้ฟัง การใช้กรอบทฤษฎีที่แข็งแกร่งนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถตีความเรื่องราวและถ่ายทอด “อรรถรสบทเพลง” ออกมาได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัครนิย เบลี้นศรี (2558) ที่เน้นย้ำความสำคัญขององค์ประกอบทางดนตรีในการสร้างความหมายและสุนทรียะ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ดุริยางคศิลป์ไทยที่มีคุณภาพไม่ได้อาศัยเพียงจินตนาการ แต่ต้องตั้งอยู่บนองค์ความรู้เชิงทฤษฎีที่ลึกซึ้งและครอบคลุม ควบคู่กับความสามารถในการตีความทางศิลปะ เพื่อให้ผลงานสามารถสื่อสารนัยทางวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์

8. ข้อเสนอแนะ

ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย: ตำนานละโว้ เป็นการนำเสนอเพียงจังหวัดลพบุรีจังหวัดเดียว ซึ่งสามารถนำแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทยไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นถึงผลลัพธ์ที่มีประโยชน์ต่อสาธารณชนสืบไป

9. รายการอ้างอิง

- กำพล จำปาพันธ์. (2565, 7 พฤศจิกายน). ลพบุรีสมัยพระนารายณ์: ร่องรอยการพัฒนาในอดีตและมรดกทางวัฒนธรรม. *ศิลปวัฒนธรรม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567 จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_45648
- ตรงใจ หุตางกูร, และวินัย พงศ์ศรีเพียร. (2558). *มรดกความทรงจำแห่งนบุรีศรีลโวหปุระ*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- ประภัสสร ชูวิเชียร. (2562). ศิลปะลพบุรี. *ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567 จาก <https://e-shann.com/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0%E0%B8%A5%E0%B8%9E%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%A3%E0%B8%B5/>
- วัลลภา รุ่งศิริแสงรัตน์. (2537). *ลพบุรี: อดีต-ปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุภณัฐ นุตมากุล. (2565). *องค์ความรู้ด้านการประพันธ์เพลงไทย กรณีศึกษาครูสืบทัดดี ดุริยประณีต*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553). *ดนตรีไทยมาจากไหน*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์.

สุทัศน์ สุทสุสโน (พระครูประภัสร์สุตคุณ). (2555). *ตำนานเมืองลพบุรี*. ลพบุรี: สำนักงานยุวพุทธิกสมาคม
ลพบุรี.

อัศนีย์ เปี้ยนศรี. (2558). *การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ ชุด ตำนานเทพนพเคราะห์* (วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุขฎฐบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.